REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 98 — Braşov, Duminecă 4 (17) Mai — 1908.

Foc de artificiu koşuthist.

Mare ciorobor pentr' un topor! S'a făcut mare gălăgie în jurul desbaterei budgetare. Guvernul părea a fi cuprins de serioase temeri că budgetul nu va putea fi votat la timp. S'a gândit la remedii, şi cu ajutorul legei de revizuire a regulamentului camerei, numită şi lex Emil Nagy, după cel ce a redactat'o şi a propus'o, a hotărât să se prelungească şedinţele, ţinându-se şedinţe înainte şi după ameazi. Dar încă nici nu s'au început şedinţele duble şi iată că s'a şi terminat desbaterea generală a budgetului. Ea a avut o încheiere teatrală. Deputatul maghiar Baross János — nu ştim dacă e înrudit cu răposatul ministru de comunicaţiune Baross — a aflat de bine, potrivit şi la timp să desfăşure steagul Marei-Maghiarii, zicând că dânsul, care sĕ ţine de un independist tot aşa de înfocat ca prietinul său Nagy Emil, înţelege programul aşa ca din nizuinţele partidului dela 48 şi independist să iasă Marea-Maghiarie.

Prin asociaţiunea de idei a ajuns repede la „momentul istoric" înaintea căruia stă azi Ungaria, care moment va fi reforma dreptului electoral. Având instinctul că 'n această reformă e ascuns un mare pericol pentru Maghiari, fiind-că milioane dintre aceia cari n'avean drepturi cetăţeneşti, vor fi introduşi în şanţurile constituţiei, găseşte că va urma un al doilea period 48-ist, o reeditare a istoriei Ungariei dela 1848. Ne aflăm, zice, înaintea unei renaşteri şi anii de acum îi putem asemăna, în ce priveşte importanţa lor, cu periodul marilor reforme de pe la 1840. De aceea aude cu bucurie cum un vorbitor maghiar după altul cere şi pretinde concentrarea puterilor naţionale de stat şi sociale pentru esecutarea marilor reforme interioare. Marea-Maghiarie are însă din vechime doi mari dujmani: Iredentismul naţionalităţilor şi socialismul internaţional. Bravul independist Baross a dat apoi — întrerupt din când în când de deputatul Vasilie Lucaciu — probă despre aceea că ceteşte şi soarbe cu pasiune toate bălăcăriturile foilor şoviniste maghiare; a dovedit în deosebi c'a fost unul din cetitorii cei mai zeloşi ai reposatei foi hiperşoviniste din Cluj „Erdelyi Hirlap" înşirând toate minciunile şi întortochierile tendenţioase, ce le-a fost publicat la timpul său această foaie de la corespondentul său din Bucureşti pe timpul expoziţiei generale române de acolo.

In aceeaşi şedinţă în 14 a lunei c. nemulţumindu-se cu întreruperile, prin cari părintele Lucaciu a protestat în contra insinuărei lui Baross, că Românii ar fi irredentişti dela vlădică până la opincă, s'au ridicat unul după altul deputaţii Dr. Aurel Vlad, apoi însuşi părintele Lucaciu şi deputatul Dr. Stefan Pop ca să resfrângă afirmaţiunile tendenţioase şi insinuările răutăcioase ale lui Baross cu privire la pretinsele nizuinţe irredentiste valahe. Au spus multe, mai mult şi mai puţin interesante, din cele petrecute şi aduse în discuţiune de către deputatul şovinist maghiar. Sĕ 'nţelege de sine, că refrenul espunerei amintiţilor domni deputaţi români naţionalişti a fost, că cărturarii sau intelectualii Românilor din aceste ţări namai de nizuinţe iredentiste nu pot fi bănuiţi şi acuzaţi.

Şi-au făcut datoria numiţii deputaţi ca să convingă măritul auditoriu şovinist maghiar despre adevăr. O încercare de altfel cu totul zadarnică, după cum suntem convinşi că o privesc înşişi vorbitorii amintiţi. Dar şi-au făcut datoria, şi în mijlocul acestui foc de artificii al unei discusiuni de *lana caprina* asupra „irredentismului" cu apostolii Marei-Maghiarii, s'a încheiat desbaterea generală asupra proiectului de budget. Punându-se la vot proiectele de rezoluţiune ale lui Polit, Teodor Mihali şi Milan Hodja — fireşte au fost respinse de majoritate. După o mică pauză camera a trecut la desbaterea specială.

De nevoile ţărei, şi ale poporului maghiar chiar, abia s'a făcut amintire în treacăt de către unii vorbitori mai sinceri. In schimb s'au ocupat „părinţii patriei", cum vedem, foarte cu de-amănuntul de toate fazele desvoltărei naţionale a Românilor, lor atât de neplăcute, de Croaţi şi de tot ce-i înaintea lor străin şi prin urmare primejdios Marei-Maghiarii.

Le dă mâna kossuthiştilor s'o facă, fiindcă în cele din urmă au ajuns şi ei la punctul ca Francisc Kossuth al lor să fie nu numai privit, ci să se simtă el însuşi ca omul Vienei sau — mai bine zis — ca omul de încredere al împăratului, gata fiind să facă tot ce cere dela el coroana.

După-ce, aşa-zicând printr'un noroc orb le-a succes să răstoarne sistemul şi guvernul tiszaist şi să nimicească atotputernicul partid liberal, să pot lăuda acuma de un noroc şi mai mare — aşa cred şi sperează ei cel puţin — că coroana a început să se încreadă în ei că o vor servi mai bine încă decât au servit'o la timpul său compania tiszaistă.

Ce mai vreţi dacă ministrul de comerciu Francisc Kossuth, care nu încetează de a figura în ţară ca providenţialul conducător al independiştilor, s'a lăudat zilele acestea, când a avut audienţă la Majestatea Sa, către nişte ziarişti, că audienţa sa la monarh n'a avut alt scop decât acela de ai mulţumi pentru conferirea ordinului Leopoldin şi că Majestatea Sa primindu-l graţios i-a spus, că simte o mare bucurie a fi putut distinge pe un ministru maghiar c'un aşa înalt ardin austriac.

Tempora mutantur!

La jubileul „Gazetei".

Borleşti, 30 Aprilie v. (13 Maiu n.) 1908. — Cu drag mă alătur felicitărilor sosite din toate părţile locuite de Români, iar la fondul jubilar al „Gazetei" contribuesc cu 5 (cinci) *coroane*.

George Şuta,
protopop.

Constanţa, 29 Aprilie v. 1908. — Ca vechiu abonat al scumpei „Gazete" viu a vă felicita de jubileul de 70 de ani dorindu-vă din tot sufletul să trăiţi sănătoşi cu intreaga domniei voastre Familie, să ajungeţi a jubila şi pe cel de 100 ani împreună cu domnii redactori, ear nepreţuitei „Gazete" îi urez să trăiască cât Ardealul. — Amicul domniei voastre

I. S. Blebea,
proprietar.

P. S. Prin mandat postal trimit *Lei 5* (cinci) pentru fondul jubilar.

Borgo-Tiha (comit. Bistriţa-Năsăud). — Mult veneratei mame a gazetelor româneşti dela noi, îi doresc din inimă viaţă, nu mai îndelungată, ci din generaţiune în generaţiune cât va trăi neamul românesc. Alătur aic ceeace se cere pentru un număr jubilar.

Nicolau Cionca,
supravigil silv. în pens.

Kossuth în audienţă. Ministrul Kossuth a fost primit Joi înainte de amiazi în audienţă de către Maj. Sa Monarchul. Ministrul a declarat ziariştilor, cari l'au interviewat, că audienţa sa n'a avut nici o legătură cu politica şi că ea a fost numai un prilej pentru dânsul ca să mulţumească Suveranului pentru recenta sa decorare. Ministrul s'a întors după amiazi la Budapesta. Inainte de plecare a conferit cu prim-ministrul austriac, baronul Beck şi cu ministrul de răsboiu Schönaich.

Situaţia politică în Austria. Votul asupra sporirei contigentului de recruţi preocupă cercurile politice. Acestea consideră majoritatea de numai 2 voturi obţinută de proiectul de lege în cestiune, ca un simptom critic al situaţiunei.

Convenţia comercială austro-română. Ziarul »Deutsches Volksblatt« publică un articol asupra necesităţii încheierei une

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

O amintire.

Schiţă de Em. Gârleanu.

De mult voiam să văd documentele unei vechi familii scoborâtoare din boierii viteji de odinioară. Pergamentele se găseau toate în biblioteca unicului urmaş al lor, boierul Iorgu Cândea, care trăia de foarte mulţi ani singur la moşia lui din ţinutul Romanului, pe malul plin de lunci al Siretului. Am rugat pe un bătrân, cunoscut al tatălui meu, care avusese, pe vremuri, legături cu boierul Cândea, să-mi capete îngăduirea cercetării documentelor, acolo, la ţară chiar, de nu se putea altfel. La scrisoarea bătrânului, boierul Cândea răspunsese scurt: »E bine venit«. La rându-mi, am mulţumit, şi 'n seara zilei hotărâte, pe la nouă ceasuri, eram în Roman. Trăsura m'aştepta. M'am suit; într'un sfert de oră, caii sprinteni, mă scosese afară în câmp.

Era cu vre-o două săptămâni înaintea Paştilor; primăvara se înfiripa. Era o noapte tihnită, caldă, când aerul te cuprinde ca o apă de vară. Din pământul îmbibat de apa troianelor topite, se împrăştia mirosul proaspăt al ierbei de abia răsărite, amestecat cu cel fraged şi umed al brazdelor arăturilor de primăvară. Din depărtări, din livezi ce se pierdeau în întunerec, adiau miresme dulci, miresmele florilor ce se deschid într'o singură noapte, poate chiar în noaptea asta lipsită de lună, sub singura priveghiere a stelelor de sus. O clipă se auzi un clinchet de talangă, apoi un muget prelungit şi stins, şi o scânteiere de foc de găteje se zări departe, într'un fund de ţarină.

— Ce e acolo? am întrebat pe vizitiu.

— Oamenii dela pluguri; dorm în câmp.

Trăsura lunecă repede, fără vuet, pe pământul moale ca o saltea. De-odată pe dreapta şi pe stânga se ridicară copaci înalţi, — o pădurice.

— Pe unde trecem?

— Lunca, lunca din Mircoşti, îmi răspunse vizitiul.

Apoi, după câteva clipe, întinse biciul, şi, ca şi când ar fi fost ziuă, îmi arătă:

— Colo, e curtea!

In urma acestor cuvinte, gândurile m'au furat. Mi-am adus aminte despre tot ce ştiam asupra poetului, care-şi strecurase atâţia ani din viaţă »acolo«, poetul ai căruia paşi străbătuse de atâtea-ori potecile luncii cufundate acuma într'o tăcere adâncă ce mi se părea şi tristă.

Un şuiet depărtat mă smulse gândurilor; ne apropiam de Siret. Peste podul lung, caii mergeau la pas. Un fior mă străbătu la vuietul apei ce se rostogolea desuptul nostru călătorind mereu la vale. Am făcut la stânga şi peste jumătate de ceas intram pe poarta curţii. In fund albi casele mari.

Am suit cele câteva scări, şi sus, din mijlocul sălii luminate de tricheluri, se desfăcu o umbră ce-mi eşi în faţă; boierul Iorgu Cândea, mă primea cu masa întinsă:

— Fii binevenit tinere!

Apoi, mă luă de braţ, străbăturăm sala, şi pe o alta, intrarăm în sufrageria largă, în mijlocul căreia, pe masă, ne aştepta doi pui fripţi, pâne de casă, şi o sticlă cu vin roş.

— Să gustăm ceva, îmi zise boierul.

Mi-am scos mantaua de drum, şi m'am aşezat la masă. Mă simţeam stingherit; am luat un picior de puiu pe care l'am înghiţit în silă. Boerul Cândea umplu paharele cu vin, apoi se sculă în picioare, ciocni, şi-mi zise iar:

Bine-ai venit, tinere.

M'am uitat la bătrân: avea o frunte înaltă, larg boltită, ciocul alb ca şi părul; deasupra ochilor neobicinuiţi de vii sprâncenele stufoase scoborâte mult spre tâmple. Şi 'n clipa aceasta, în care privirile lui îmi străbătură par'că până 'n suflet, nu ştiu de ce, m'am încredinţat că boierul mă cunoscuse dintr'odată. Poate că sfiala mea îi plăcu, un zâmbet îi flutură uşor pe buze, deslipi paharul şi-l deşertă. Făcui la fel, apoi mă îmbie:

— Să-ţi arăt odaia.

— Am tăiat sala din nou, boierul împinse o uşe grea, şi 'n odaia, văruită îmi arătă spre fund:

— Patul... Noapte bună!

Eşi; după dânsul uşa grea de stejal se prinse, scurt, în clanţă.

M'am lăsat pe un jilţ. In odaie, în afară de patul larg de nuc, era un divan, în faţa lui o masă, şi pe lângă păreţi câteva jilţuri, mobile vechi, peste care vremea îşi aşterne mirosul ei de flori uscate. Şi, încetul cu încetul, mirosul acesta mă învălui şi pe mine, îmi străbătu hainele, pielea mâinilor, îmi aminti pentru întâiaşi dată, de mult, din copilărie poate, când mai simţisem, unde şi în ce împrejurări nu ştiam, mirosul care are şi ceva de tămâie par'că, mirosul pe care clipele ce nu mai sunt îl lasă în urma lor să ne aducă aminte. Şi îndată m'am deslipit par'că de lumea din care eşisem numai de câteva ceasuri, mi se părea că trăiesc în alte vremuri, îndepărtate, aşteptând să-mi răsară dinainte unul din acele chipuri încruntate ale strămoşi-

convenţiuni între Austro-Ungaria şi România făcând următoarele constatări: Imprejurările par a fi nefavorabile încheerei acestei convenţiuni, de oare-ce negocierile au fost amânate chiar la începutul lor. După asigurările presei române, România doreşte să i se acorde cel puţin acele favoruri pe cari Austria le-a acordat Serbiei. Dacă e aşa, cestiunea devine discutabilă. Despre o primejduire a intereselor agrarienilor din Austro-Ungaria în cazul când s'ar acorda României oare-cari concesii în cestiunea exportului de vite, nici nu poate fi vorba timp îndelungat încă. Aceasta din cauză, că creşterea vitelor a dat mult înapoi în România şi multă vreme încă această ţară nu va putea avea vite de export. Ţăranul român e conservator şi el nu se va decide aşa lesne să întreprindă o activitate în altă direcţie ca acea de până acum. Austria nu riscă deci nici o primejdie, dacă ar face concesii României pe acest tărîm.

Fantoma iridentismului în dieta ungară.

S'ar fi întâmplat o minune, dacă desbaterea generală a budgetului s'ar fi încheiat, fără ca să se ivească unul sau altul dintre deputaţii şovinişti, cari să aducă pe tapet fantoma iridentismului. Rolul acesta l'a luat deastădată asupra sa independistul *Baross Ianos*, care în şedinţa de alaltăeri a dietei a zugrăvit în cele mai îngrozitoare colori »marele pericolul de care este ameninţată existenţa milenară a statului maghiar« de cătra colţii rânjitori ai fantoamei iridentiste, ce s'a ivit din nou la graniţa ţării.

Vom resuma pe scurt elucubraţiunile dep. Baross. Ungaria are doi mari duşmani: iridentismul naţionalist şi socialismului internaţional. »Iubesc foarte mult poporul valach (of!), în cele două milioane de valachi, cari cu noi împreună au suferit prin mii de ani privesc pe fraţii mei, dar vreau să-i apăr în contra conducătorilor săi (*Aprobări vii*), cari voiesc să înstrăineze acest cinstit popor de patria lui, cari aduc de peste Carpaţi, de pe un altar străin, foc străin în casele ţăranilor valachi«.

După această frază introductivă Baross trece la serbările jubilare din Bucureşti şi reeditează cunoscutele insinuări la adresa deputaţilor naţionalişti, cari au vizitat expoziţia din Bucureşti. Citează pasage din vorbirile unui d-n Sztoika şi a dep. Brediceanu, Pop şi Dr. Comşa, rostite cu acest prilej. Trece apoi la o hartă etnografică, ce s'ar folosi în şcoalele din România, în care cartograful a dus graniţele Daco-României până la Tisza şi ajunge la concluziunea, că Maghiarii stau faţă în faţă cu un mare pericolul naţional, progătit de conducătorii actuali ai poporului român, cari lucră cu sistem, căci sunt bărbaţi consecuenţi, rafinaţi şi posed o mare provedere politică. Vorbeşte apoi de numeroasele institutii financiare româneşti, dela cari Maghiarii ar putea lua pildă, spunând că acestea sunt un sprijin puternic pentru mişcarea iredentistă română. Afara de asta Românii, zice oratorul, caută la Viena, în partidul creştin-social un sprijin contra Ungariei. Lueger e considerat de Români ca un amic al lor. Dar cum poate Lueger — exclamă oratorul — să sprijine un partid, care ar dori ca cel puţin trei sferturi din imperiu să fie incorporate altui stat? De încheiere constată că deputaţii naţionalişti nici nu fac politică pentru popor ci în primul rând se nizuesc a-şi crea o clasă mijlocie, care să aibă chemarea să conducă poporul spre realizarea statului iridentist român. Prin urmare politica lor nu ţinteşte alta, decât descompunerea statului Ungar...

Lui Baross i-au răspuns deputaţii naţionalişti Dr. *Vlad*, Dr. *Lucaciu* şi St. C. *Popp*, reducând la adevărata lor valoare asertiunile calumniatorului Baross.

Dr. *Vlad* a constatat între altele, că Românilor li-s'a intentat, începând dela Tisza Kalman, un şir nesfârşit de procese politice. In nici unul din aceste procese nu se găseşte însă vreun articol, care ar fi fost scris în direcţie iridentistă. Cu privire la cuvintele puse în gura dep. Dr. Pop, oratorul zice următoarele:

Vreau să vorbesc despre constatarea, care e luată din vorbirea colegului meu Dr. Pop, în înţelesul căreia el ar fi zis în România »că am venit în ţara-mumă ca să vedem progresele realizate de fraţii noştri«. Nu ştiu, întrucât corespund sau nu adevărului, cuvintele citate. Presupunând însă că ele corespund adevărului, să întoarcem cestiunea. Dacă din întâmplare Ciangăii din România, cari au vizitat cu ocaziunea expoziţiei milenare Ungaria, ar fi zis că »am venit în ţara-mumă, să vedem progresele ce au realisat fraţii noştri« — şi din aceasta a-ţi deduce o afirmaţiune în direcţie iredentistă?

Dacă stăm faţă în faţă cu astfel de grave acuze, nu ne putem pune pe o bază atât de ridicolă.

D-l deputat Baross a mai afirmat în vorbirea sa, că institutele române de bani din patrie stau în serviciul unor scopuri iredentiste şi că sacrifică sume însemnate pentru aceste scopuri. Astfel de acuze se pot foarte uşor resfrânge.

Sümegyi Vilmos: Institutul »Victoria« finanţează şi alegerile.

Dep. *Vlad*: Dacă un candidat de deputat prezintă »Victoriei« un cambiu cu bune iscăliturí, această bancă desigur îi va da banii ceruţi. Aceasta ar facea-o şi o bancă maghiară. Eu ştiu, că băncile sunt obligate a da seamă în public şi îl invit pe deputatul Baross, ca să esamineze aceste cărţi şi dacă va găsi poziţii, despre cari va putea dovedi că au servit scopuri iredentiste, atunci, ce-i drept, voi recunoaşte că acuzele aduse nouă sunt bazate.,.

Deputatul Vasile *Lucaciu* s'a ridicat de asemenea contra calomniilor ce se aduc inteligenţei române. El se referă la declaraţiile ministrului de externe, bar. Aehrenthal, care a afirmat că nu ştie despre întrebuinţarea în şcolile din România, a unor hărţi şi cărţi de geografie cu caracter iredentist.

Dep. St. *Pop* luând cuvântul, a spus, că atunci când s'a dus la Bucureşti ca să viziteze expoziţia, au venit în acelaş timp acolo şi numerosi Unguri. In discursul pe care l'a ţinut oratorul cu prilejul acela, el n'a zis că România e patria sa şi a Românilor din Ungaria ci că Românii din România au venit să admire ţara fraţilor de aceeaşi origine cu ei.

Escursiunea Suveranilor români pe Dunăre.

Joi dimineaţă au plecat în automobile spre Giurgiu regele şi regina României, împreună cu principii Carol şi Elisabeta. Suveranii au fost întovărăşiţi de d-nii Ion I. C. Brătianu, ministru de interne, general Averescu, ministru de răsboiu, V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, I. Niculescu-Dorobanţu, prefect de Ilfov şi Emil Petrescu, prefectul Capitalei. La gara de Nord au plecat de asemenea la Giurgiu d-nii dr. Teodori, general Coandă, colonel Anastasiade, Dall'Orso şi doamnele de onoare ale reginei: Bengescu şi Poenaru. D-nii Dim. Sturdza, Filodor şi colonelul Graţovski au luat trenul pentru Giurgiu din gara Filaret.

Suveranii s'au oprit la *Adunaţii-Copăceni*, unde au fost întâmpinaţi de d. Jean Ghica, prefectul judeţului Vlaşca, de autorităţile locale şi de un foarte mare număr de săteni. Satul era decorat cu arcuri de triumf; şcoala şi primăria erau pavoazate.

La *Călugăreni*, suveranii au fost întâmpinaţi afară de autorităţile locale, de un număr de 200 veterani. Regele a convorbit cu mai mulţi dintrânşii, interesându-se de nevoile lor. Apoi Suveranul a vizitat şcoala şi bisorica.

La 40 kilometri depărtare din Giurgiu, în tabăra dela *Dadilov*, se afla concentrată pentru tir brigada 7-a de infanterie, de sub comanda d-lui general Boerescu.

La sosirea suveranilor trupele se aflau înşirate pe şosea, în formaţiune de revistă. Generalul Boerescu a prezentat raportul, iar suveranul a trecut trupa în revistă, în uralele soldaţilor.

Automobilele regale au sosit la Giurgiu la orele 11 jum. dimineaţa. Suveranii au fost întâmpinaţi de autorităţile civile şi militare, de deputaţii şi senatorii de Vlaşca şi de un foarte numeros public. Fără a trece prin oraş, Majestăţile Lor s'au dus direct la Ramadan.

In portul *Ramadan* regele a fost salutat şi de generalul Natzimov, şeful marelui stat major bulgar, trimis al principelui Ferdinand al Bulgariei. Suveranul a trecut apoi în revistă compania de onoare din reg. 5 Vlaşca, precum si pe toţi elevii şcoalelor din Giurgiu. Inainte de a se îmbarca, regele s'a întreţinut cu trimisul principelui Bulgariei, generalul Natzimov. La orele 12 şi 45 m. suveranii şi suitele s'au îmbarcat pe iahtul »*Stefan cel Mare*« în mijlocul aclamaţiunilor numeroasei asistenţe. Iahtul regal este întovărăşit de 2 vapoare al navigaţiei fluviale »Vasile Lupu« şi »Domnul Tudor«.

Iahtul regal »Ştefan cel Mare« escortat de vapoarele »Vasile Lupu« şi »Domnul Tudor«, a sosit la ora 1 şi jum. în faţa schelei Pietroşani. Aici erau construite 3 arcuri de triumf. Peste 2000 de ţărani, consiliile comunale, în frunte cu dl inspectot comunal Alimănescu, preoţii, învăţătorii şi şcolarii din localitate au întâmpinat iahtul regal cu urale nesfârşite. Onorurile au fost date de o companie din reg. 5 Vlaşca, sub comanda căpitanului Fratoştiţeanu. Suveranii, de pe coverta iahtului, au mulţumit printr'un salut continuu.

La 6 ore şi 35 m. »Ştefan cel Mare« a sosit în portul *Turnu-Măgurele*. Costovici, primarul oraşului, I-a urat bunăvenire in oraşul peste drum de care, acum 31 de ani M. S. comanda o armată viteză, iar regina Elisabeta lega rănile răniţilor în spitalul din oraş. La 7 şi 15 m. regele a părăsit portul, după ce a trecut în revistă pe ofiţeri. Regina fiind indispusă, a rămas în iaht Doamnele din localitate I-au prezentat numeroase jerbe de flori.

Datoria statului român.

Totalul împrumuturilor în curs de amortisare, ale României, se urcă la cifra de 1 miliard 584 milioane 41 mi 460 lei din care 1.508.9 milioane lei se găsesc în titluri la purtător. Din acest total s'a amortisat până la 1 Aprilie 1908 o sumă de 172.1 milioane, astfel că la 1 Aprilie 1908 datoria statului român era de 1.411.876.310 lei. Anuităţile datorite la aceste împrumuturi se urcă la 84.370.243 lei, din care 78.4 milioane lei capital de amortizat. Din anuităţile totale de 84.3 milioane, o sumă de 59.8 milioane constitue serviciul propriu zis de dobânzi în curs, iar 24.4 milioane reprezintă capital chemat la rambursare. Din dobânzile în curs, de 59.8 milioane lei, 55.4 constitue serviciul de interese la datoria în titluri la purtător, iar 4.4 milioane serviciul de interese la împrumuturile pentru cari nu sunt emise titluri la purtător. Din amortismentul în cifră de 24.4 milioane lei 23.0 milioane lei reprezintă echivalentul titlurilor datoriei publice trase la sorţi, ce se vor plăti pe ecserciţiul bugetar 1908—1908, iar 1.4 milioane lei, capitalul ce se scade din datoria publică consistând în simple obligaţiuni contractuale.

Primele împrumuturi în circulaţie cari se vor stinge mai de timpuriu, sunt cele contractate în obligaţiuni contractuale (1 Martie 1912), dar şi împrumutul care se va stinge cel mai târziu (Octombrie 1960) face parte tot din aceeaşi categorie de împrumuturi. Impruinuturile în titluri la purtător se vor stinge: între anii 1924, împrumutul de 274·3 milioane lei în rentă de 4 la sută din 1890; în 1958 împrumutul de 180 milioane 4 la sută contractat în 1898.

Un singur împrumut constitue încă o sarcină grea pentru tezaur, este cel contractat la 1871 pentru linia Roman-Iţcani-Iaşi. Dobânda fiind excepţional de urcată, iar termenul de amortizare pe 90 ani, anuităţile ce se plătesc reprezintă încă exclusiv serviciul de interese, iar stingerea din capital nu reprezintă nici 100.000 lei anual, din peste 3.860.000 lei totalul anuităţii. Tot capitalul strâns nu va atinge la 1 Aprilie 1909 suma de 1·2 milioane lei, deşi dela 1871 până acum s'au plătit ca anuităţi aproape 150 milioane lei.

»O—a«.

STIRILE ZILEI.

— 3 Maiu v.

3/16 Maiu în Viena. Din Viena ni se scrie: In anul acesta se împlinesc 60 de ani dela ziua memorabilă de 3/16 Maiu când 40000 Români s'au adunat pe »Câmpul Libertăţii«, spre a scutura jugul, ce-i apăsa. Soc. acad. soc.-lit. »*România Jună*« urmând obiceiului de-a serba astfel de zile din istoria neamului, invită la serbarea zilei de 3/16 Maiu, care va avea loc Sâmbătă, în 16 l. c., la ora $7^1/_2$ seara în localul »Iohanneshof« (I, Johannesgasse, 2, Altdeutscher Saal). Pentru comitet: *A. Cărăuş*, vicepreş., *D. Marmeliuc*, secr. I.

Parastas pentru eroii români din 1848/49. La iniţiativa societăţii »Carpaţii« se va oficia astăzi un parastas solemn la biserica Brezoianu din Bucureşti, pentru odihna sufletelor martirilor români de peste munţi, cari au căzut pe câmpul de onoare în 1848—1849.

---

lor noştri, castelani singuratici, ce străpungeau nopţile, spre tabere, pe cai sălbatici.

M'am scuturat, ca dintr'un vis, m'am desbrăcat repede, şi-am stins lampa. Liniştea adâncă ce nu o clintea nimic în casa aceasta, mă apăsă într'atât că simţii o frică ne'nţeleasă. Imi vâjiă urechile. Mi-am înfundat capul în perne, şi am adormit. Am adormit adânc, făr' de vise, până a doua zi, târziu de tot. Soarele îşi strecură razele, răspândind, prin ochiurile perdelelor, pe duşumele, comori de bănuţi de aur. Am sărit din pat şi m'am îmbrăcat în pripă. Boerul Iorgu Candea erà dus pe câmp. Am eşit pe balconul ce dă spre parc, şi m'am aşezat într'un scaun de paie. Pe de-asupra copacilor bătrâni, ce scoborau în vale, privirea lunecà departe, într'o zare prăpăstioasă, înecată de lumină, şi în fund, munţii se resfirau uşor, ca nişte nori străvezii, pe luciul ceriului. Voi fi stat mult acolo, când două mâni mi se puseră pe umeri. Am tresărit.

— Valea Siretului, tinere!

Boerul Cândea se'ntorsese.

Bătrânul se rezimă de balcon, îşi adânci privirea în depărtare, sorbind cu nesaţiu par'că din strălucirea priveliştii aceştia, apoi îmi arăta:

— Aici aproape curge Siretul; colo, unde vezi albind cevà, sunt Mirceştii lui Alecsandri; în dreapta, e ascuns, Romanul, şi 'n fund Carpaţii: drept în faţa noastră Ceahlăul! Il vezi.

Se ridică, mă luă lângă dânsul. Făcu-i ochii mici:

— Piscul acela crestat.

Şi cu degetul urmări prin aer linia muntelui. Eu nu-l desluşiam.

Boerul Cândea mă mângăie:

— E greu de văzut.

Apoi îmi zâmbì:

— Când îi fi ca mine, o să-l zăreşti!

Fluturarea zâmbetului; i se stinse iarăşi repede, şi-mi spuse:

— Hai, să prânzim.

Ca şi cu o seară mai nainte, mă simţii stingherit, neîndemânatic, la masă. Boerul Cândea vorbì puţin: câte-va întrebări asupra interesului ce purtam documentelor. Rare-ori zâmbetul cu care începusem să mă deprind, îi întredeschidea puţin buzele, apoi cuta dinspre sprâncene se adâncea din nou.

După prânz, am stat puţin, apoi bătrânul mă duse în bibliotecă. Pe masă un teanc de documente, boerul mi-le arătă:

— Te aşteaptă!

Pe urmă luă unul, se uită lung la dânsul, şi mă privì drept în ochi, cum avea obiceiul.

— Ce păcat, îmi zise, că cei ce le citesc astăzi, nu ştiu învăţà din ele decât numai ce-a fost, tinere!

Puse pergamentul jos, luă altul, îl cercetă, apoi se depărtă repede, şi mă lăsă singur.

M'am uitat de jurîmprejur. Odaea mare ca toate celelalte erà căptuşită cu dulapuri înalte până'n bagdadie, pline de cărţi şi manuscripte. Un singur loc gol, de-asupra uşii, în care erau atârnate, unul lângă altul, două portrete. Le-am privit puţin: trebue să fi fost tatăl şi bunicul boerului Cândea. Aceeaşi ochi, aceeaşi cută dintre sprâncenele stufoase şi prelungite; bunicul aveà însă părul negru, par'că şi mai puternică înfăţişare bărbătească. Mirosul de flori uscate îmi îmbibă nările. Mă uitai la fie-care raft, cât puteam zărì în sus, uimit de atâta bogăţie de cărţi, şi mai cu seamă de manuscripte, apoi m'am aşezat la masă şi am desfăcut pergamentele îngălbenite, şnuruite cu găitane spălăcite de mătase ce fusese odată, vişinie, şi ale cărora capete se îngropau în uricul vechi, de ceară, în care rămăsese întipărită pecetea domnească.

In totdeauna ne mişcă urmele unei vieţi stinse, dar nimic nu înduioşează mai mult ca hârtia pe care sunt aşternute rânduri de de mult, căci în clipa în care le priveşti, ochii tăi urmăresc par'că sufletul ce s'a topit în ele, şi ai fiorul că fiinţa din mintea cărora acele rânduri au isvorât, stă acum plecată peste umărul tău şi citeşte odată cu tine. E sfâşietor să te cufunzi în trecut într'un loc în care nu se găseşte nici o legătură cu lumea de astăzi, într'o casă în care par'că se mai păstrează încă, în rămăşiţa prafului uşor de pe prag, urma paşilor vechi.

Am stat mult plecat peste foile îngălbenite, şi când am ridicat capul, luminile piezişe ale înserărei aurea odaia. M'am sculat şi m'am apropiat de fereastră. Mi-am sprijinit mâna de cercevea să mă uit afară; supt degetele mele simţii atuncea netezimele lemnului lucrat; m'am uitat mai îndeaproape şi nu-mi credeam ochilor în faţa minunii de ciubuc împletit, întors din daltă, cu o îndemânare rară. M'am dus apoi de m'am uitat la dulapurile pe lângă care trecusem privind numai la cărţi, m'am apropiat de uşă: nimic, nici o bucăţică de lemn care să nu poarte urma muncii răbdătoare. Am strâns documentele de pe masă, şi mozaicul din bucăţele de lemn, îmi înfăţişă, într'un cadru de împletituri, ca o borbotă, cu frunze de viaţă, un păun cu coada resfirată: rotiţi de sidef în ape îi dedea strălucirea pe care o are penele acestei păsări

In afacerea suspendărei din post a profesorului I. Mureşianu ni se scrie din Blaj: Afacerea suspendării profesorului de muzică Iacob Mureşianu din postul său în urma reclamaţiunei ministrului de culte şi instrucţiune publică, pe cuvânt că nu şi-a nostrificat diploma, după multă trăgănire s'a finalizat în cele din urmă. Alaltăeri au venit hârtiile dela ministeriu, în care i se recunoaşte d-lui Mureşianu diploma dela conservatorul din Lipsca şi se rehabilitează în postul său. Un conflict ce se ivise din acest incident între autoritatea superioară şcolară şi ministrul Apponyi în privinţa numărului orelor de predare a profesorului de muzică la gimnaziu, a fost şi el aplanat, de astădată cum ni se asigură în favorul pretensiunei consistoriului din Blaj, care nu admisese amestecul guvernului.

Principii României la Petersburg. Ministrul României la Petersburg, d. Rosetti Solescu a oferit alaltăeri în onoarea principelui şi principesei române un dejun la care au luat parte marele duce şi marea ducesă Wladimir, marele duce Boris Wladimirovici, ministrul de externe Iswolsky, ajutorul său Tcharicow, şi reprezentanţii corpului diplomatic. Principii români se vor reînapoia la Bucureşti săptămâna viitoare.

Soc. culturală »Miron Costin« din Bucureşti a hotărât să sărbătorească a 60-a aniversare a vrednicei de amintire zi de 3 Maiu 1848. In acest scop va ţine o frumoasă şezătoare artistică literară astăzi Sâmbătă, orele 8 şi jum. seara, în sala clubului meseriaşilor (strada Mihai-Vodă Nr. 9). D. Traian G. Stoenescu, ziarist, va povesti pe înţelesul tuturor cele întâmplate în acea memorabilă zi. D. C. Ghiţeanu, student, va vorbi despre »Românii ardeleni în timpul de faţă«. Se vor face citiri din autorii noştri mari, se vor declama poezii patriotice şi anecdote; se vor executa mai multe bucăţi româneşti din piano, vioară şi flaut; precum şi cântece populare din toate ţinuturile locuite de români atât solo, cât şi de corul societăţii. Intrarea liberă.

Mănăstirea de maici din Cernăuţi. Din Bucureşti se anunţă: D-rul Vladimir de Repta, mitropolitul Bucovinei, a înfiinţat anul trecut, cu cheltuiala sa, în Cernăuţi, o mănăstire de maici a căror menire să fie îngrijirea bolnavilor. D-na Dr. Kaminski a fost delegată de comitetul societăţei »Crucea Roşie«, a d-nelor din România, să viziteze această mănăstire, precum şi spitalul oraşului Cernăuţi, în care se instruesc şi funcţionează sus numitele călugăriţe D-na Dr. Kaminski 'şi-a îndeplinit misiunea şi a râmas încântată atât de rezultatele excelente obţinute de această instituţiune în timpul scurt de când funcţionează cât şi de primirea cordială pe care i-au făcut-o atât I. P. S. S. Mitropolitul cât şi stariţa mănăstirei, Dramaria Cernescu, şi D-rul Orest Popescu, duhovnicul mănăstirei.

Păduri incendiate. După cum aflăm, în pădurea de dincoace de Predeal de-asupra Timişului-de-sus, a isbucnit din cauze necunoscute încă, un foc grozav, care a prefăcut în cenuşe vre-o 600 stânjini lemn de fag şi vre-o 200 stânjini lemn de stejar în valoare de 10.000 cor. Focul s'ar fi estins şi peste graniţă, dacă celor vre-o 200 de muncitori, cari lucrau prin pădurile din apropiere, nu le-ar fi succes să-l localiseze.

Azi după amiazi s'a iscat un incendiu într'o pădure din apropierea comunei Poiana-Mărului.

Vizitarea şcoalelor noastre. Cetim în »T. Rom.«: In legătură cu cercularul cons. din 6 Martie a. c. Nr. 2749 Şcol. se aduce la cunoştinţa organelor competente, cumcă comisarul guvernului, d-l Dr. Jancsó Benedek, va începe vizitarea şcoalelor noastre Luni, în 18 Maiu a. c. st. n. Inspectorii noştri tractuali deci să nu grăbească cu facerea examenelor finale. In celelalte să se conformeze îndrumărilor cuprinse în cercularul mai sus menţionat.

Mişcarea studenţilor din Austria. Studenţii universităţii din Cernăuţi, formaţi într'un impozant cortegiu, au făcut Joi demonstraţii, protestând contra suprimărei cursului profesorului Wahrmund. Studenţii căutând pe rector şi negăsindu-l, au hotărât să repete demonstraţia. — Din Graz se anunţă că după cererea studenţilor, rectorul universităţii a suspendat toate cursurile. — Rectorul universităţii din Viena, Ebner, a conferit cu reprezentanţii diverselor corporaţii studenţeşti, cărora le-a exprimat părerea că studenţii din Innsbruck nu vor mai face grevă.

Greva agrară din Italia. Se comunică din Korato că agitaţiile continuă cu mare furie în localităţile unde e greva agrară. Greviştii opresc toate trăsurile şi le scotocesc pentru a găsi în ele de-ale mâncărei. Din cauza turburărilor au fost aduse trupe de cavalerie. Femeile s'au trântit la pământ înaintea trupei pentru ca să nu atace pe grevişti. Greviştii au aşezat pietre pe linie pentru a împiedeca trecerea unui tren, în care ei credeau că s'au adus muncitori care să-i înlocuiască. Numai după ce s'au convins că în tren nu se află muncitori, au lăsat linia liberă. S'au trimis numeroase trupe la faţa locului.

Asasinarea emirului Afganistanului. Telegrame particulare sosite la Paris anunţă că emirul Afganistanului a fost asasinat. Tronul a fost ocupat de fratele său mai mic. Ştirea încă nu e confirmată în mod oficial.

Intrevedere între suverani. Din Bruxelles se anunţă că regele Belgiei se va întâlni la Wiesbaden cu împăratul Wilhelm. Se afirmă că la această intrevedere nu se va vorbi despre chestia statului Congo, cum s'a svonit, ci că aceasta va fi un simplu act de politeţă.

»Frăţia Românească«. Cu aceasta numire frumoasă apare de trei săptămâni în Iaşi o nouă »Revistă culturală şi politică, naţionalist-democrată«, în fiecare Duminecă sub direcţiunea unui comitet. Precum se vede chiar din titlul foaiei, e vorba aici de un organ poporal al naţionaliştilor-democraţi, de sub conducerea distinsului naţionalist şi a cunoscutului luptător democrat *A. C. Cuza*. Numărul 3 (anul I) al »Frăţiei Româneşti« conţine următoarele interesante articole:

»Solia strămoşului«, de Probus. — »Prin ce ne deosebim«, de Ioan I. Constantin. — »O hotărâre a tineretului Ieşan«, de A. C. C. — »Doină«, de Elena Farago. — »Finanţele judeţelor şi comunelor«, din »Curier. administr.«. — »La mormântul lui Cuza«, de M, Rădulescu. — »O lămurire«, de loc.-colonel I. M, Mladian. — »Din ce ne trebue«, de Miron Acorute. — »O Tachinare«, de I. C. — »Fapte pe cari trebue să le facă orice bun Român«, o rubrică în care se recomandă societăţi şi prăvăli bune româneşti, ce pentru Moldova jidovită e de-o deosebită importanţă. — Ştiri din ţară: politice, culturale, economice. — Ştiri din alte părţi.

Abonamente pe un an pentru România 6 lei, ear pentru Austro-Ungaria 8 lei Abonamentele se pot plăti şi în două rate

Redacţia şi administraţia »Frăţiei Româneşti«: Iaşi, strada Alexandri, 11.

Preşedintele Camerei austriace refuzând o decoraţie a împăratului Wilhelm. Printre persoanele decorate de împăratul Wilhelm cu prilejul vizitei sale, se afla şi preşedintele Camerei, d-rul Weisskirchner. Impăratul a transmis preşedintelui ordinul »Coroanei Prusiene« clasa II. D-rul Weisskirchner a trimis însă înapoi decoraţia fără nici o motivare. Se afirmă că pricina acestui refuz e că preşedintele Reichsrathului a considerat distincţiunea acordată de împăratul german ca prea puţin conformă cu înalta demnitate parlamentară ce ocupă. Incidentul e viu comentat.

Resoingerea apelului lui Eulenburg. Eri a fost judecat apelul prinţului Eulenburg contra menţinerei sale în stare de arest. Apelul a fost respins, astfel că prinţul rămâne depus. El va mai rămâne câteva zile la spitalul Charité şi apoi va fi transportat la închisoare.

Crima unor surori. Din Paris se anunţă că la Issingeaux, în departamentul Haute-Loire, s'a dat de urma unei fete în vârstă de 15 ani, care de 6 ani era considerată ca moartă. In tot timpul acesta dispăruta a fost ţinută închisă de surorile ei într'o odaie părăsită şi întunecoasă, şi hrănită atât de prost în cât aproape nu are înfăţişarea unei fiinţe vii. Autorităţile au deschis o anchetă.

Colosale delapidări la o bancă. Din Londra se anunţă că cercetările făcute în registrele băncei »Allegani-National-Bank« au stabilit, că fostul casier al băncei, Willian Montgomery, a delapidat peste 1.250.000 dolari. Se afirmă însă că delapidările ar întrece această sumă. Montgomery a fost arestat.

Maxime şi cugetări.

Raţiunea şi libertatea sunt incompatibile cu slăbiciunea.

*

Răsboiul nu e atât de împovărător ca robia.

*

Prosperităţile regilor răi sunt fatale popoarelor.

*

Inainte de a ataca un abuz, trebue să se vadă dacă 'i se poate ruina temelia.

*

N'avem dreptul să-i ticăloşim pe acei pe cari nu-i putem face buni.

*

Nu poţi fi drept dacă nu [illegible]

Vauvenargues.

*

Natura are perfecţiuni pentru a ne arăta, că este imaginea lui Dumnezeu şi lipsuri pentru a ne arăta, că nu este decât imaginea.

*

Oamenii sunt nebuni într'un atât de trebuincios, încât ar trebui să fie nebuni într'un alt chip, decât să nu fie de loc.

*

Râurile sunt drumuri cari merg şi cari te poartă unde voieşti.

Pascal.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 16 Mai. In şedinţele de eri ale dietei s'au ridicat alţi do deputaţi maghiari, aruncând calomniile şi invectivele cele mai ordinare la adresa deputaţilor români. Deputaţii independişti *Fenyvesi* şi *Gaal* fac mare cas din faptul că deputaţii naţionalişti în discursurile lor în dietă nu vreau să recunoască ideia de stat maghiar, ceea ce nu înseamnă alta decât negarea existenţei ideii de stat maghiar. Dacă astfel vorbesc în dietă atunci ce vor spune afară de dietă? Dep. *Lucaciu* a răspuns calumniatorilor în mod energic, spulberând argumentele forţate ale unei istorii meşteşugite, la care se provoacă şoviniştii maghiari. In şedinţa de după amiazi a vorbit dep. socialist *Mezőffy* contra budgetului ministerului de interne, prezentând o moţiune în care cere ministrului de interne să prezinte fară amânare proiectul despre votul universal în legătură cu proiectul de lege despre dreptul de întrunire.

Petersburg, 16 Maiu. După ştirile oficiale se anunţă că foametea domneşte în provinciile Cernicov şi Podolia. Tifosul este foarte răspândit, mai ales printre fete. Anarchia în provincia Samara face progrese. Ţăranii adoptă în massă ideile anarchiste. Intr'o lună s'au dat foc la 150 de case. Poliţia n'a putut aresta pe cei vinovaţi, findcă toată populaţia ar fi trebuit să fie arestată.

Belgrad, 16 Maiu. Cu prilejul primirei suveranilor României la T.-Severin, generalul Gruici a înmânat regelui Carol o scrisoare autografă a regelui Petru.

Bibliografie.

In plaiu. Poveţe despre viţele altoite, de Dobre Rădulescu, şef de cultură la Domeniul Coroanei Sadova. Cu-o precuvântare de d-l Ioan *Kalinderu*, membru al »Academiei Române«, cu o ilustraţie şi mai multe figuri în text. Cărticica a 64-a din Biblioteca popor. a Domeniului Coroanei. — Bucureşti, Tipogr. »Gutenberg«, Ioseph Göbl str. Doamnei 20.

Mă uitam încă la minunea aceasta de îndemânare când boerul Cândea întră, rămase o clipă locului, văzându-mă cu câtă încordare urmăream acea lucrare de artă, apoi se apropie şi-mi zise:

— Sunt lucruri vechi.

— Tot ce văd aici, e lucrat de mână, de către un mare şi răbdător artist, am spus, cu glasul jumătăţit, bătrânului. Boerul îmi scrută privirile, apoi îmi zise.

— Tot ce vezi aici tinere, aici şi 'n toate celelalte odăi: mesele, paturile, jâlţurile, clanţele dela uşi, sunt lucrate de noi.

Intoarse capul şi-mi arată cele două portrete:

— De ei, de dânsul, de bunicul meu, în cea mai mare parte, de cestălalt, de tatăl meu, şi 'n mai puţină parte de mine.

Boerul Cândea rămase câteva clipe privind în sus, cuta dintre sprâncene se adânci cum nu o văzusem încă; m'am înfiorat fără să vreau; apoi vorbi iar, uitându-se mereu la dânşii:

— Tinere, aceia erau alţi oameni. Erau harnici, tinere, şi trăiau cu drag viaţa, pentru-că le-o dăduse Dumnezeu; iubeau ziua pentrucă le lumina munca, noaptea pentru-că le dedea noui puteri. Fiecare clipă a vieţii lor o însemna cu ceva cum înseamnă minutarul ceasornicului fiecare clipă. Primeau năcazurile făţiş, şi de aceea ştiau să le înlăture, nu 'ngenunchiau. Erau mulţumiţi, tinere, şi de aceea munca lor era o muncă veselă. Munca veselă, care desfătează sufletul, care-ţi încălzeşte privirea.

Bătrânul boer Cândea, mă luă de umeri, şi, apropiindu-şi faţa mă privi, aproape, în ochi:

Ai simţit-o vre-odată tinere?... Peste putinţă; a-şi putea spune, că n'am încercat'o nici eu. In locul liniştei lor a venit furtuna patimilor. Ei s'au stins, neamul lor s'a stins tinere, între voi, şi între ei, între mine chiar e o altă lume!

Bătrânul îşi şterse fruntea de sudoare. mişcat, poate cu lacrămile în ochi, lacrămi pe care nu le puteam zări din pricina umbrei, care cuprinse odaia. Apoi deodată mă strânse de mână:

— Haide!

Am eşit repede, amândoi, am străbătut sala, am scoborât un rând de scări şi împingând cu greutate o uşă joasă, îmi arăta o încăpere din care ne izbi mirosul scândurii de brad lucrată de curând:

Glasul boerului Iorgu Cândea, îmi spuse tremurând:

— Aici lucrau ei.

Am vrut să mă uit, dar în sala întunecoasă aproape n'am desluşit nimic, par' că întâmplarea făcuse astfel, — să-mi ascundă urmele unei munci liniştite, îndeplinită totdeauna la adăpostul privirilor.

Pe urmă ne-am suit din nou, şi am eşit în cerdac, unde ne aşezarăm unul lângă altul în două jilţuri. Bătrânul tăcea îndurerat. Par'că simţeam şi eu un gol în suflet; un nod mi-se oprise în gât, de care nu puteam scăpa.

Inserase bine. In aerul cald florile vişinilor împrăştiau mirosul lor jilav şi amăriu, iar prin aer sburau bondarii, lovindu-se din când în când de stâlpii cerdacului. Deodată, din vale, se revărsă dangătul clopotului bisericii, chemând lumea la denie. Atunci bătrânul se ridică în picioare şi îşi făcu cruce. M'am sculat şi eu, şi, fără să vreau am avut un îndemn să mă închin, dar desobişnuinţa mă făcu să mă sfiesc par'că şi mă oprii. Boerul Cândea însă băgase de seamă tresărirea braţului meu şi înţelese. Se întoarse, şi-mi spuse:

— Uite-aşa!

Apoi îmi luă mâna dreaptă, îmi împreună cele trei degete, pe urmă mi-le purtă încet, ca pe ale unui copil, la frunte, la piept, la un umăr şi la celalt.

Şi privirea lui, sau poate ruşinea mea îmi smulse două lacrămi mari şi calde din ochi.

(„Convorbiri Literare“).

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„Gazeta Transilvaniei" cu numărul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la **Eremias Nepoții**.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei" se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.